

# POC ELA ŠKOLA U OPC INI LUPAK

miercuri, 07 octombrie 2015

Nekima na žalost, drugima s uzbu enjem, nakon ljetnog tromjese nog raspusta, 14. se rujna &scaron;kolski zvon i ponovno uo diljem zemlje daju i do znanja u enicima da je &scaron;kola opet po ela.

## U

op ini Lupak male&scaron;anima su svoja vrata otvorile etiri osnovne &scaron;kole i vrti i u selima Lupak, Klokoti Ravnik i Vodnik te dvije gimnazije (&scaron;kolski ciklus od petog do osmog razreda) u Lupaku i Klokoti u. Prije samog otvorenja &scaron;kolske godine u ovoj op ini u ustalila se tradicija održavanja jutarnje Svete mise za sve u enike &scaron;kolske i pred&scaron;kolske dobi, tako da od prvoga dana male&scaron;ani polaze u susret svojim u iteljima i profesorima okrepljeni svetim duhom. Mise su slavili župnici Marijan Tjinkul, kojemu pripadaju župa Lupak i filijala Ravnik te Petar Dobra, koji se brine o župi Klokoti i filijali Vodnik.

## 190

je sveukupan broj upisanih u enika i polaznika vrti a u navedenim &scaron;kolama. Na žalost, ovaj broj je iz godinu na godinu sve manji i manji. Jedan od razloga jest drasti ni pad nataliteta u na&scaron;im krajevima, a kao drugi faktor možemo navesti znatno preseljavanje mladih obitelji s djecom u razvijenije zapadne zemlje, radi poboljšanja svojih životnih ekonomskih uvjeta.

## Po

broju raspore ivanja upi-sanih u enika u svakoj od ovih &scaron;kola, najbolje stoje stvari u Osnovnoj &scaron;koli Lupak. Ovdje su se ove godine upisali 24 u enika u prva etiri razreda i ak 49 u enika u gimnazijalni ciklus, dok je u susjednoj klokoti koj &scaron;koli upisano 18 u enika od prvog do etvrtog razreda i samo 38 gimnazijalaca. U ostalim dvjema &scaron;kolama op ine imamo: 22 u enika u Ravniku i samo 11 u enika u Vodniku.

## Situacija

nije ohrabruju a ni u vrti ima. I ovdje Lupak stoji ne&scaron;to bolje od ostalih s 12 djece. Slijedi Ravnik s devet djece, Klokoti sa sedam male&scaron;ana, dok u Vodniku ove godine ne e biti ni jednoga.

## Prije

etiri godina bili smo svjedoci ukinu a gimnazijalnog ciklusa &scaron;kole u Ravniku te premje&scaron;tanja njezinih u enika u &scaron;kole iz Lupaka i Klokoti a. To se može dogoditi i drugim na&scaron;im &scaron;kolama bude li se trend otanjenja broja u enika i dalje nastavio. I to, unato dobrostoje im zgradama, koje su gotovo sve obnovljene u zadnjem vremenu te mogu pružiti u enicima povoljne uvjete za u enje u svim vremenskim uvjetima te u svako vremensko doba. Prijetnja viri, pak, iz kuta samoga zakona odgoja i obrazovanja Republike Rumunjske, koji dopu&scaron;ta da se &scaron;kole zatvaraju u slu aju da imaju manje od 200 u enika. U takvim situacijama rje&scaron;enje jest njihova komasacija u jednu sredi&scaron;nju, pod uvjetom da ova doti na ispuni broj ane zahtjeve navedene u zakonu. Ta brojka bi, kona no, ekonomski opravdala financijske napore rumunjskog Ministarstva odgoja i obrazovanja!

## Taj

isti zakon, me utim, u svom prija&scaron;njem izdanju, sve do 2011. godine, dopu&scaron;tavao je da se nastavni proces u &scaron;kolama odvija ili integralno na rumunjskom jeziku ili, ukoliko bi se to zahtjevalo, djelomi no na jeziku etni kih manjina.

Dvojezi na nastava bila bi veoma korisna na&scaron;im u enicima, dapa e onim najmla im, jer bi ublažila tranziciju prema rumunjskom jeziku, ukoliko smo mi, Hrvati, Kara&scaron;evci skupina koja živi u kompaktnom prostoru te u prvim godinama na&scaron;eg postojanja govorimo, doma ili u bliskom okruženju, pretežito hrvatskim mater-njim jezikom.

Pored

toga, &scaron;kole etni kih manjina ne moraju ispuniti navedene broj ane uvjete, pa ne bismo trebali biti zabrinuti u vezi njihova zatvaranja. Ali, umjesto da su prihvatile dvojezi ni proces nastave, na&scaron;e su je &scaron;kole odbacile. U svim spomenutim &scaron;kolama nastava se odvija na rumunjskom jeziku iako u podru ju u kojemu one djeluju živi ne&scaron;to vi&scaron;e od 90 posto hrvatskog pu anstva.

Tužno,

ali ba&scaron; onaj etni ki &scaron;tit rumunjskog zakona ne djeluje u na&scaron;oj sredini!

Nakon

2011. navedeni zakon obrazovanja doživio je neke promjene, u smislu da nema vi&scaron;e dvojezi nosti u nastavi. Postoji nastava na rumunjskom ili nastava na jeziku priznatih etni kih manjina. Problem je ozbiljan jer ve ina roditelja u na&scaron;oj sredini ne e prihvatiti nastavu isklju ivo na hrvatskom jeziku pod izgovorom da njihova djeca moraju imati solidno znanje i rumunj-skog jezika ukoliko žele dalje studirati ili, naprosto, integrirati u dru&scaron;tvu rumunjskih govornika.

Stoga,

&scaron;kole e nam i dalje biti...rumunjske!

Od

svega ovoga proizlazi da, ukoliko ho emo dalje imati funkcionalne &scaron;kole u lupa koj op ini valja uzeti u obzir nekoliko opcija. Stopiranje trenda opadanja na&scaron;eg pu anstva! Za to mora proraditi na&scaron;a svijest i želja za konstantnu, pa ak (za&scaron;to ne?) akceleriranu reprodukciju novih nara&scaron;taja &ndash; &scaron;to (budimo realni!) ne e biti slu aj u skoroj budu nosti! Drugo rje&scaron;enje bilo bi hitni povratak svih mladih obitelji s djecom iz inozemstva, u vjeri da e se ekonomsko stanje na&scaron;e države znatno popraviti utoliko da ne e vi&scaron;e trebati ikada razmi&scaron;ljati o ponovnom odlasku &ndash; &scaron;to me vu e na zaklju ak da je prva varijanta u puno ve oj mjeri ostvarljiva! Ima ak i ne&scaron;to tre e... Gledaju i televizor ovih dana sinulo mi je da, bez ikakvih problema, možemo popuniti prazne klupe na&scaron;ih &scaron;kola izbjeglicama s Istoka, jer njih ima, kako sam primjetio, (hvala Bogu ili Allahu!), dosta! Jedino &scaron;to u Rumunjsku, izgleda, ne žele ak ni oni!

Ipak,

ostaviti &scaron;alu na stranu, &scaron;to biste rekli o ponovnom uvo enju dvojezi ne nastave?

O

tome emo, pak, drugi put...

Daniel Lucacela